

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Verkių g. 25C-1, LT-08223 Vilnius, tel. (8 5) 213 5166, faks. (8 5) 213 5270, el. p. info@vert.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188706554

Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų
asociacija „Visuomeninės iniciatyvos“
El. paštas: vytautas.kabaila@gmail.com

Nr.
Į 2021-01-08 Nr. R1-281

DĖL ŠILUMOS IŠ NEPRIKLAUSOMŲ ŠILOMOS GAMINTOJŲ SUPIRKIMO TVARKOS

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) 2021 m. sausio 8 d. gavo Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų asociacijos „Visuomeninės iniciatyvos“ (toliau – Asociacija) raštą Nr. R1-281 (toliau – Raštas), kuriuo Asociacija prašo Tarybos paaiškinti galiojančios redakcijos Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo, patvirtinto Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. O3-202 „Dėl Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Supirkimo tvarka) nuostatų taikymą nepriklausomo šilumos gamintojo atžvilgiu, bei kaip šios nuostatos buvo traktuojamos nuo 2015 m. sausio 21 d. iki 2018 m. gegužės 17 d. ir nuo 2012 m. liepos 7 d. iki 2013 m. kovo 8 d. galiojančiose Supirkimo tvarkos redakcijose.

Atsižvelgiant į Rašte pateiktą situaciją, informuojame, kad vadovaujantis šiuo metu galiojančios Supirkimo tvarkos nuostatų 13.1. papunkčiu, visais atvejais iš nepriklausomų šilumos gamintojų perkama ar šilumos tiekėjo valdomais šilumos gamybos įrenginiais gaminama šiluma negali būti brangesnė nei pagal Supirkimo tvarkos 14 punktą apskaičiuotos palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos. Supirkimo tvarkos 14 punkte išdėstyti reikalavimai, kuriais šilumos tiekėjas turi vadovautis nustatydamas palyginamąsias šilumos gamybos sąnaudas. Palyginamųjų gamybos sąnaudų skaičiavimas priklauso nuo to, ar tai šiltasis, ar šaltasis metų laikas. Šiltuoju metų laiku palyginamųjų šilumos gamybos sąnaudų skaičiavimas labiausiai priklauso nuo šilumos tiekėjo šilumos poreikio piko pajėgumams priskirtų gamybos įrenginių naudojamo kuro sąnaudų (Supirkimo tvarkos 14.1 punktas). Šaltuoju metų laiku palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos nustatomos kaip alternatyvaus šaltinio sąnaudos, bei priklauso nuo šilumos tiekėjų patiriamų faktinių elektros ir vandens kainų (Supirkimo tvarkos 14.2 punktas). Taip pat pažymėtina, kad palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos nustatomos visai sistemai, o ne šilumos tiekėjo atskiriems gamybos įrenginiams.

Pažymėtina, kad Supirkimo tvarka šilumos tiekėjams ir nepriklausomiems šilumos gamintojams taikoma tik tose centralizuoto šilumos tiekimo sistemose, kuriose, vadovaujantis Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvado, patvirtinto Komisijos 2015 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. O3-6 „Dėl Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvado patvirtinimo“, nuostatomis, šilumos gamybos įrenginių paleidimo ir derinimo darbus atlieka bent vienas potencialus nepriklausomas šilumos gamintojas ir (ar) šilumą gamina bent vienas nepriklausomas šilumos gamintojas. Be to, Supirkimo tvarkos 15 punkte yra numatyta, kad šilumos tiekėjas šilumos aukciono duomenų valdymo sistemoje Šilumos aukciono reglamente nustatyta tvarka ne vėliau kaip 18 einamojo kalendorinio mėnesio dieną (jei 18 kalendorinė mėnesio diena yra nedarbo diena, tuomet artimiausią po jos einančią darbo dieną) deklaruoja antrąjį mėnesį po einamojo mėnesio taikomas palyginamąsias šilumos gamybos sąnaudas, apskaičiuotas pagal Supirkimo tvarkos 14 punkte numatytus principus bei informaciją, susijusią su šilumos aukciono organizavimu. Tarybos žiniomis šiuo metu AB „Šiaulių energija“ aptarnaujamoje Pietinės katilinės sistemoje nepriklausomi šilumos gamintojai šilumos negamina ir nevyksta įrenginių paleidimo ir derinimo

darbai, todėl palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos nėra skaičiuojamos ir skelbiamos viešai.

Atsakydami į Rašte pateiktą klausimą, ar teisus šilumos gamintojas siūlantis šilumos tiekėjui iš jo Pietinės katilinės sistemai 30 % reikalingos šilumos pirkti po 4,80 ct/kWh, ar teisus šilumos tiekėjas, sakantis, kad jis iš nepriklausomo šilumos gamintojo pagal galiojančius teisės aktus pirkti šilumą gali ne brangiau kaip po 2,84 ct/kWh, pažymime, kad, jeigu šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos (nustatytos pagal aukščiau minėtus Supirkimo tvarkos reikalavimus) būtų lygios 2,84 ct/kWh, tuomet šilumos tiekėjas iš nepriklausomo šilumos gamintojo negalėtų supirkti šilumos brangiau nei 2,84 ct/kWh (nepriklausomai nuo siūlomo šilumos kiekio ir/ar šilumos sistemos poreikio). Papildomai pažymėtina, kad pagal Šilumos kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika) nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojusios redakcijos 63¹ punktą, nepriklausomam šilumos gamintojui, kuriam yra privaloma šilumos gamybos kainodara, šilumos (produkto) gamybos kainos atveju nustatoma šilumos (produkto) gamybos sąnaudų apimtis, išreiškiama vidutine šilumos (produkto) gamybos kaina (euro ct/kWh). Nepriklausomi šilumos gamintojai, dalyvaudami šilumos supirkimo aukcione, **negali gauti daugiau pajamų, nei šilumos (produkto) gamybos būtinųjų sąnaudų, įskaitant investicijų grąžą, metinę apimtį**, apskaičiuota ir patvirtinta vadovaujantis Metodikos reikalavimais. Todėl svarbu įvertinti ir šį aspektą, kadangi šios nuostatos nebuvo iki 2018 m. gruodžio 31 d. galiojusioje Metodikos redakcijoje, kurios 63 punktą numatė, kad Šilumos bazinė kaina (kainos dedamosios) nustatoma kaip pastoviosios dedamosios ir kintamosios dedamosios suma. Pastovioji dedamoji nustatoma ir išreiškiama kaip skaičius (euro ct/kWh), **t. y. nepriklausomas šilumos gamintojas negalėjo taikyti didesnės kainos nei Tarybos nustatyta kaina (ct/kWh), net ir tuo atveju jeigu šilumos tiekėjo palyginamosios sąnaudos būtų didesnės.**

Kaip jau buvo minėta anksčiau, atsižvelgiant į jau minėtas Supirkimo tvarkos 14 punkto nuostatas, šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos skaičiuojamos šilumos tiekimo sistemos poreikiui patenkinti, o ne atskiriems šilumos kiekiams, todėl darytina išvada, kad nepriklausomas šilumos gamintojas negali skirstyti savo siūlomų pagaminti šilumos kiekių ir kainų lygindamas jas su kiekvienu atskiru šilumos tiekėjo atitinkamoje šilumos tiekimo sistemoje valdomu šilumos gamybos įrenginiu. Taip pat pažymėtina, kad tuo atveju, jei Asociacijos minimoje šilumos tiekimo sistemoje veiktų bent vienas nepriklausomas šilumos gamintojas, tuomet vadovaujantis Supirkimo tvarkos 25 punktu, reikalingas pagaminti šilumos kiekis turėtų būti superkamas šilumos aukciono būdu, Supirkimo tvarkoje numatytais sąlygomis ir tvarka, o šilumos tiekėjas norėdamas konkuruoti su nepriklausomu šilumos gamintoju, šilumos aukciono būdu supirktų ir savo šilumos gamybos įrenginiuose pagamintą šilumą už šilumos aukciono pasiūlymuose pateiktą kainą, kuri turėtų būti pateikta pagal Supirkimo tvarkos 13 punkte numatytus reikalavimus.

Atsakydami į kitus Rašte išdėstytus klausimus, informuojame, kad pagal nurodytais laikotarpiais galiojusią Supirkimo tvarką, palyginamosios sąnaudos apskaičiuojamos sekančia tvarka:

Pagal nuo 2015 m. sausio 21 d. iki 2018 m. gegužės 17 d. laikotarpiu galiojusios Supirkimo tvarkos 10 punktą šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos nustatomos taip: 1) tais atvejais jei šilumos tiekėjas valdo šilumos gamybos įrenginius, kurių galios pakanka šilumos vartotojų poreikiui patenkinti, palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos yra prilyginamos šilumos gamybos kintamajai dedamajai konkrečioje šilumos tiekimo sistemoje; 2) jei šilumos tiekėjo valdomų šilumos gamybos įrenginių galios nepakanka šilumos vartotojų poreikiui patenkinti, palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos yra apskaičiuojamos kaip šilumos tiekėjo valdomų šilumos gamybos įrenginių kintamosios dedamosios ir sistemoje veikiančių nepriklausomų šilumos gamintojų, kuriems yra privaloma šilumos gamybos kainodara, kainų, apskaičiuotų pagal Metodikos nuostatas, svertiniam vidurkiui; 3) jei šilumos tiekėjas šilumos gamybos įrenginių sistemoje nevaldo, palyginamosios sąnaudos yra prilyginamos nepriklausomų šilumos gamintojų, kuriems yra privaloma šilumos gamybos kainodara, kainų, apskaičiuotų pagal Metodikos nuostatas, svertiniam vidurkiui; 4) nepriklausomiems šilumos gamintojams, kurie šilumos gamybos įrenginio

statybai ar modernizacijai yra pasinaudoję Europos Sąjungos paramos lėšomis arba valstybės subsidijomis bei dotacijomis, palyginamosios sąnaudos apskaičiuojamos pagal tuo metu galiojusios Supirkimo tvarkos 10.4 papunktyje numatytą formulę.

Pagal nuo 2012 m. liepos 7 d. iki 2013 m. kovo 8 d. laikotarpio galiojusios Supirkimo tvarkos 10 punktą šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos nustatomos taip: 1) jei šilumos tiekėjas disponuoja šilumos energijos gamybos įrenginiais, kurių galios pakanka visam vartotojų šilumos poreikiui patenkinti, tačiau naudojama ne visa jų galia dėl to, kad dalis suvartojamos šilumos energijos superkama iš nepriklausomų šilumos gamintojų, šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos energijos gamybos sąnaudos apskaičiuojamos kaip atitinkamo mėnesio šilumos gamybos kainos kintamoji dedamoji konkrečioje sistemoje; 2) jei šilumos tiekėjo disponuojamų šilumos gamybos įrenginių galios nepakanka vartotojų šilumos poreikiui patenkinti, palyginamosios šilumos energijos gamybos sąnaudos nustatomos kaip alternatyvaus projekto (gamybos šaltinio), užtikrinančio visą reikiamos vartotojų galios poreikio skirtumo tenkinimą konkrečioje sistemoje, šilumos energijos gamybos bendrosios sąnaudos, t. y. kintamosios ir pastoviosios dedamųjų suma. Šiuo atveju vadovaujama mažiausių sąnaudų principu ir naujausių technologijų efektyvumo rodikliais. Apskaičiuojant palyginamąsias šilumos tiekėjo šilumos energijos gamybos sąnaudas pagal šios pastraipos 1) punkte nurodytą atvejį, taikoma šilumos tiekėjo šilumos energijos gamybos atitinkamo mėnesio kuro struktūra, paskelbta atitinkamu laikotarpiu galiojusios Supirkimo tvarkos 26 punkte nustatytą tvarką.

Pažymėtina, kad ir ankstesniais laikotarpiais galiojusiuose Supirkimo tvarkos redakcijose, palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos buvo nustatomos taip pat visam superkamam šilumos kiekiui kaip ir dabar galiojančioje Supirkimo tvarkoje.

Taip pat informuojame, kad kylant klausimų dėl vartotojų aprūpinimu šiluma mažiausiomis sąnaudomis, ir apie vykdomus šilumos tiekėjo veiksmus bei numatomus sprendimus siūlome kreiptis į šilumos tiekėją ir/ar miesto savivaldybę, kurie galėtų pateikti daugiau išsamesnės informacijos apie vykdomą šilumos gamybos veiklą.

Tarybos pirmininko pavaduotojas

Donatas Jasas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba 188706554, Verkių g. 25C-1, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ŠILUMOS IŠ NEPRIKLAUSOMŲ ŠILOMOS GAMINTOJŲ SUPIRKIMO TVARKOS
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-02-26 Nr. R2-(ŠGK)-1615
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Donatas Jasas, Tarybos pirmininko pavaduotojas
Sertifikatas išduotas	DONATAS JASAS, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-02-25 17:23:57 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-02-25 17:24:15 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-07-18 11:11:27 – 2022-07-17 11:11:27
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba į.k. 188706554 LT", sertifikatas galioja nuo 2020-05-22 11:50:44 iki 2023-05-22 11:50:44
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.27
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2021-02-26 07:01:50)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2021-02-26 07:01:50 Dokumentų valdymo sistema Avilys